

MŪSŲ LIETUVA

São Paulo - Brasil - 1970 m. Vasario - Fevereiro 20 d.

PLACIAJAME PASAULYJE

Brazilija

TRUKSMAS DĖL CENZŪROS

Žurnalų (revistas) ir knygų leidėjai šiuo metu kelia triukšmą dėl Jo Ekselencijos Prezidento išleisto įstatymo jau prieš atiduodant spaustuvei tikrinti knygų ir straipsnių rankraščius, kad nebūtų juose padoruma, skaisybė, ir kilnius tautos papročius užgaunančių rašinių ir aveikslų. Ne tik teidyklo protestuoja. La ai nepatenkinti ir tokių begėdiškų raštų rašytojai ir nuogybių platintojai.

GERAI, AR BLOGAI?

Ar tokia cenzūra yra geras, ar blogas dalykas? Atsakyti galima kitu klausimu: ar gydytojo vartojamas peiliukas operacijoms daryti ir pačios operacijos yra geras, ar blogas dalykas? Operacijos gali būti labai geras dalykas, jei iš kūno kiti vaistai nebeįstengia pašalinti ligos. Jos gali būti blogos, jei gydytojas daro operacijas, kai jų daryti nereiktų, ar, reikiamam sant blogai jas atlieka. Taip ir su raštų cenzūra.

ATVIRI NUODAI

Save modernišką vadinąs pasaulis tiek prarado padorumo ir kuklumo nuovoką, kad be šlykštybių, be nuogybių rodos nebegali išsiversti. Atvirai spaudinama pornografija nuodija ypač snalsumo kupinas jaunimo sielas, tvirkina jaunimą. O jaunimo jūr nejaunimo ištvirkimas veda tautas į išsigimimą. Todėl kai kitomis priemonėmis nebėra galima sulaukyti tautos doros naikinimo, valdžia gerai daro imdamasi aštraus cenzūros peiliuko.

Žinoma, yra galima cenzūrą blogai panaudoti, kaip ir gydytojo peiliuką. Bet kas yra blogiau, ar tvirkinimas tūkstančių ir gal milijonų tautos vaikų, ar kad vienam kitam, kad ir keletai šimtų nedorų raštų rašytojų bus uždarytas kelias iškalti savo kraštui pragaištingas mintis?

NEREIKTŲ CENZŪROS

Cenzūros įvedimas yra, visgi, liūdnas ženklas. Ženklas, kad dalis mūsų net mokytošios visuomenės yra praradu-

si ne tik padorumo jausmą, bet ir tapusi tiek akla, kad nebemato padorumo, „kaistum“, savo šeimai ištikimybės ertės, kilnumo, didingumo. Tą padorumo ir vertybių jausmą prarado, prarasdami savo tikėjimą į Dievą, į jo „įsakymų neapsakomą svarbą visiems laikams ir visiems žmonėms. Praradus Dievą su visomis jo vertybėmis belieka tik kūnas su jo malonumais, nors nežabojamas jo aistroms pataikavimas žlugdo ir paskirą žmogų, ir šeimą, ir tautas.

Kadangi pornografijos rašytojų, spaudintojų ir jos platinotojų yra tik juokingai mažas nuošimtis, kadangi tautos masė nori būti dora neapkenčiamai tvirkiniui, tai vyriausybė gerai daro imdamasi cenzūros ištvirkimo bangai sustabdyti.

Kiek jai tas pasiseks, pareis ir nuo eilinio piliečio bendradarbiavimo bei paramos savo vyriausybei.

VATIKANAS

Šv. Tėvas praėjusį sekmadienį ragino viso pasaulio katalikus priešintis pasaulio pagundoms ypač pornografijai. Jis suminėjo «tam tikrus spaudininius, teatrus, ir slaptą nuodingą raštiją», kuri gresia moderniojo žmogui. Kaikurios pagundos prisidengia labai suvedžiojančiais rūbais, yra skleidžiamos skandalingų pasipelnijimo troškimų ir netikros kultūros vardan.

Šv. Tėva ragino katalikus susistiprinti toms pagundoms atsispirti, drąsos prieš jas pakelti savo balsą. Jis baigė savo kalbą sakydamas: «Nėra nieko labiau žmogų pažeminančio, kaip indiferencija dorovės dalykuose. Tai yra klaidinga, netikra laisvė».

LAOS

Su Vietnamu, kur jau keletą metų vyksta komunistų karas su jo nenorinčiais pietų vietnamiečiais ir jiems padedančiais amerikiečiais bei jų sąjungininkais, susieina Laos valstybė. Jos šiaurinėje dalyje irgi spiečiasi Šiaurės Vietnamo komunistai, čia susikrovė didžiulius kartinių medžiagų sandėlius, čia apmoko savo kariuomenes ir užpuldinėja Laos žmones. Į astebėjimą dides sutelktas komunistinės karo pajėgos, amerikie-

čiai paskutinėmis dienomis pasiuntė 400 lėktuvų, kurie daugybę bombų apmetė tas komunistines jėgas. Tuo tarpu dar nežinoma, kokie buvo komunistų auostoliai. Bet tai buvo visų didžiausias bombardavimas Pietinėje Azijoje po paskutinio didžiojo karo.

IZRAELIS-ARABAI

Aną savaitę Izraelio lėktuvai sunaikino Egipte didelį plieno fabriką. Buvo užmusta 70 darbininkų ir dar apie 100 sužeista. Tai sukėlė didelę pasipiktinimo audrą ne tik arabų kraštuose, bet ir protestus kituose pasaulio užkampiuose. Tą bombardavimą pasmerkė ir Šiaurės Amerika. Arabai graso keršyti. Egipto prezidentas Nasser pareiškė, jei Izraelis nesiliaus bombarduoti Egipto civilines, ne kariškas įmones, tai jis pradės bombarduoti Izraelio fabrikus, kaimus, miestelius. Tam tikslui jis nori gauti iš Sovietų Rusijos daugiau modernių lėktuvų, nes su turimais lėktuvais jis negali apginti paties Egipto, ir ne savoti užpulti žydų žemės miestus.

SOV. RUSIJA

Amerikos įtakingas savaitinis žurnalas «Time» paskelbė praėjusią savaitę laišką, atėjusį iš Sov. Rusijos. Jis rašytas sovietų intelektualų ir jų tarpe platinamas. Adresuotas komunistų partijos vadui Leonidui Brežnevui. Laiško autoriai prašo jį leisti atvirai ir viešai kędenti sunkias sovietijos problemas, nes tik tuo būdu bus galima sergančią Rusiją atstatyti į kojas».

Laiškas išdėsto tamsiąsias Rusijos puses. Sako: «Ne tik pralaimėjome lenktynes Mėnulin, bet pralaimėjome ir ekonomines lenktynes».

PATS BREŽNEVAS SKAUDŽIAI KRITIKAVO

Kita laiško dalis, atrodo, liečia kom. partijos vadą Brežnevo aštrią kritiką partijos Centriniam Komitete, praėjusį gruodžio mėnesį. Jis pliekė Rusijos blogą administraciją ir stoką sekmingo darbo. Laiškas sako: «Visiems žinoma kad čia (Rusijoje) niekas ne nori dirbti. Mums svarbesni visokie jubiliejai, negu kiti ekonominiai ir socialiniai reikalai. Tas negeroves pašalinti galima tikta viešai iškeliant ir išdiskutuojant».

Gerai Pavyko Vasario 16-ji

Praėjusį sekmadienį Tautos Šventė praėjo darnioje, pakilioje nuotaikoje. Daugiau apie tai, su nuotraukomis, bus kitame ML numeryje. Čia išskeliame svarbiausias prof. Antano Stonio minėjime pasakytas mintis.

«Lietuvių tauta savo istorijos bėgyje du kartu sukūrė nepriklausomą valstybę. Pirmoji nepriklausoma Lietuva sukurta Mindaugo, o Gedimino, Algirdo, Kęstučio ir Vytauto išplėsta nuo Baltijos iki Juodųjų Jūrų. Su Lietuva ir jos valdovais skaitėsi visa tuometinė Europa».

Suminėjęs nelaimingos unijos su Lenkija skaudžias pasekmes, Lietuvos patekimą Rusijai, kovas su rusų priespauda už lietuvišką spaudą ir mokyklą, Sibiro aukas, pirmojo Pasaulinio karo metu išskęstus tautas vargus, visiems daugiau ar mažiau žinomus, gerb. Profesorius patiekė antrosios Nepriklausomybės paskelbimo aktą, pasirašytą 20-ties tautos atstovų ir paskelbtą Vilniuje, 1918 metais vasario 16 dieną.

Profesoriaus žodžiais: «Tai buvo nepaprastai drąsus ir ryžtingas žingsnis tų 20 vyrų kurie padėjo savo parašus po nepriklausomybės atstatymo aktu».

«Juk šis aktas buvo pasirašytas tuo metu, kai vokiečių kareiviai patuliavo Vilniaus gatvėse, kai vokiečių valdžia nenorėjo nieko žinoti apie Lietuvos nepriklausomybę ir net nepriėmė to akto».

«Vasario 16 d, aktas buvo kertinis akmuo antrosios Nepriklausomos Lietuvos atstatyme. Tuo aktu pasiremiant išrinktas pirmasis prezidentas, sudaryta pirmoji vyriausybė... pašaukti savanoriai ir kariai...»

LIETUVOS KORIMASIS

Toliau prof. Stonis priminė Lietuvos kėlimą iš pelenų, žemės reformą, žmonių švietimą, pažangą visose srityse iki pat II Pasaulinio karo. Čia jis taip pat stipriai pabrėžė tokią tiesą: «Komunistai nepriklausomybės laikus pravardžiuoja «buržuazine Lietuva». Tai pagal juos didžiausias «burgas-buržujus» turėjo būti ano meto Lietuvos prezidentas. Ar nežinoma, kad prezidentas Aleksandras Stulginskis buvo kumečio sūnus, gimęs šešioliktu vaiku šeimoje, ir tik vyresnių brolių ir svetimųjų padedamas išmokė agronomijos mokslų. Jis vienas iš pasirašiusių Nepriklausomybės aktą buvo Lietuvos seimo pirmininku ir; pagaliau, jos prezidentu. O atlikęs savo pareigas tautai grįžo savo labai pamylėto ūkio dirbti. Kiti Lietuvos prezidentai irgi buvo mažųjų vaikų.

Šiandien mes turim nutenk-

ti savo galvas tiems mūsų tautos vyrams ir juos pagerbti jau mirusius, Turim pagerbti ir visus savanorius, karius, atidavusius savo gyvybės duoklę Vasario 16 aktui įgyvendinti».

TURIM SAVO ŽEMĖ

«Mes, lietuvių tauta, turim žinoti, kad mes turime savo žemę — Lietuvą, kurią per tūkstančius metų mūsų bočiai laistė savo prakaitu ir krauju. Ta žemė buvo ir bus lietuvių tautos. «Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka, ten mūsų tėvynė, graži Lietuva».

IR LIETUVOJE MINI

Iš tikrų šaltinių yra žinoma, jog Vasario 16 kasmet mini daugelis Lietuvos gyventojų. Vieni tą dieną nueina Bažnyčia pasimelsti. Kiti iškelia lietuvišką trispalvę vėliavą pakelėse, ant telegrafų stulpų, medžiuose. Kiti ar tik savo šeimose, ar labai mažuose, gerų ištikimų draugų būreliuose, uždangstę langus, ar kur miškan nuėję drauge prisimena laisvės dienas ir pakartoja savo pasiryžimus dirbti ir kovoti, kai tik bus galima, už savo krašto išlaisvinimą. Jiems yra didelė paguoda, kai per radiją išgirsta užsieniuose gyvenančių brolių surengtus Vasario 16 minėjimus, rezolucijas, reikalaujančias Lietuvai laisvės. Jie tada pasijunta esą ne vieni, neapleisti. Kai jie yra taip labai okupanto ruso prispausti, kad negali net savo norų viešai pareikšti, tai tik mes, laisvėje esantieji jų broliai ir sesers galim ir privalom už juos šaukti visam pasauliui apie padarytą mūsų tautai skriaudą ir reikalauti jos atitaisymo. Vieni Lietuvoje pavergti likusieji mūsų broliai jokių būdu patys sau laisvės neišsikovo, nes jie ne pradėti kovoti negali, jie gali tik stengtis patys išlikti lietuviais ir savo vaikus tokius auginti. Lietuvoje įgyventantieji lietuviai nori, prašo, kad mes už juos kovotumėm, nenurimtumėm. Šių eilučių rašytojas turi slaptą keliu iš Lietuvos atėjusį laišką, kuria me tarp kitko rašo: «Šaukit, netylėkit apie mums daromas skriaudas. Juo jūs garsiau šaukiate, juo mums geriau. Bolševikai visgi privengia viešosios pasaulio opinijos». Gaila, kad mes šios Vasario 16 progą nepriėmė jokios rezolucijos savo Prezidentui ir Jungtinių Tautų pirmininkui, o net ir Rusijos ambasada Brazilijoje nusiųsti, kuria būtų priminė pavergtą tėvynę ir prašę jų pagalbos laisvei grąžinti. Tai vienintelis stambenis trūkumas gražiai suorganizuoto ir sklandžiai praėjusio minėjimo.

Tarybinis Biurokratizmas Klesti

LIETUVOJE NETRŪKSTA BIUROKRATINIŲ IŠDĪGŲ

JURGIS VĖTRA

Tarybinės santvarkos ratai buvo visai sukuti, tačiau ne pavyko biurokratams sprando nusukti. Po kiekvienos reformos biurokratai pirmieji prie pakeitimų prisitaikė ir toliau krašto gyventojus engė.

Užtenka tik «Tiesos» gruodžio 2 d. numerį 280 pavasaryti ir ten surasime ne vieną keistenybę. Pateikiu pačias ryškiausias.

KELIONĖ APLINK LIETUVĄ

S. Briedis rašo:

«Pagaliau Rokiškio ryšių mazgas iš Panevėžio tiekimo bazės gavo ilgai lauktą cementą. 10 valandą cementovežis su Panevėžio ATK-1 atpažinimo ženklais ant durių sustojo prie ryšinių slenksčio. Šeiminkai tik dabar susigriebė, kad reikia atiduoti skolą Šiaulių teritoriniam statybos trestui. Ant automašinos vairuotojo Petro Baltramiejūno keliolapio ir važtaraščio atsirado įrašai: «Šiauliai».

Ir atsitik tu man taip, kad ir šiauliečiams statybų duona — cementas tą dieną buvo nereikalingas. Jie juo greitai atsikratė — peradresavo važtaraščius. Vairuotoją nukreipė į Kauną.

Vairuotojas suabejojo:

— Jeigu kauniškai neprimams cemento? Tolesnei kelionei truks benzino. Iš Šiaulių pasuko į Panevėžį pasiimti talonų benziniui.

Taip P. Baltramiejūnas lapkričio 19 20 dienomis į Kau-

ną nuvežė 7 tonas cemento».

Vairuotojas, per dvi dienas padarė 571 km. kelionę. Neklaidžiodamas jis du kartus per dieną būtų padaręs kelionę iš Panevėžio į Kauną ir atgal.

Kas padengs išlaidas už kelionę aplink Lietuvą? Mokesčių mokėtojai.

TARYBINĖ PREKYBA

Tarybinė santvarka pasižymi nepaprastomis painiavomis kurių komunistų partija iki šio meto nesugeba pašalinti. Štai pavyzdys:

«Šių metų spalio 28 d. Kaune, Lenino prospekte, prie baldų parduotuvės pastebėjome besibūruojančius žmones. Pasiteiravom: norimi įsigyti baldai į parduotuvę atvežti! Tačiau džiaugtis teko neilgai. Išgirdome, jog baldai bus paroduami tik po lapkričio 1 d.

Kitą dieną iš anksto ryto vėl stovėjo nemažas būrys žmonių ir laukė. Parduotuvėje prekių žinova, direktorius su pavaduotoju ir vienas kitas pardavėjas vėl kalbėjo: «Neparduosime, nelaukite, atei kite tik po lapkričio pirmos dienos». Spalio 30 d. užsukome į parduotuvę ir radome jau daug matytų žmonių. Tačiau mus visus pasitiko tie patys nuoširdūs žodžiai. Vos prieš pietų pertrauką ištuštėjo prekybinė salė, joje liko tik «reikalingi» žmonės. Pasakubomis buvo išdalinę pirkimo talonus ir paprašyta, kad šie piliečiai per pusę valandos atsiimtų baldus. Pasiteira-

vę parduotuvės administracijoje, gavome grubų paaiškinimą, jog baldai, kuriuos mes norėjome pirkti, išparduoti».

Menką reikalą padaro svarbiu ir net trys šneka apie tarybinės Lietuvos prekybos negeroves. Trys stoja viena žvirblį pešti.

KOMUNISTŲ RŪPESTIS DARBININKAIS

Darbininkai bėga iš Dvarčionių plytinės, o vietos komunistai tariasi ir nutaria, kad reikia darbo sąlygas gerinti. Nutarimai padaryti, bet plytinėje darbo sąlygos nepagerėjo:

«Vienas svarbiausių klausimų, kurį kėlė Dvarčionių plytinės komunistai savo partinės organizacijos ataskaitinia rinkiniame susirinkime, — kadrų keitimasis.

Per dešimtį praėitų metų mėnesių gamyклоje priimti į darbą 186, o atleisti 197 žmonių. Pravaikštų skaičius pasiekė pustrėčio šimto, o nelaimingi atsitikimai atėmė į mo nei 224 darbo dienas.

Pasiteiraukime, kiek laiko išdirbo žmonėje išėinaantis darbininkas, ir nesunkiai įsitikinsimė, kad jo darbo stažas čia buvo mažas: keli mėnesiai arba vos metai. Vadinas, pagrindinė kolektyvo dalis tebe dirba, o išėina tik «naujokai».

Kodėl vis dėlto išėina naujai priimti žmonės? Tai ne vien leagvabūdiškumo ar pelinegnesnio darbo ieškojimo pasekmės. Pereikime per pagrindinį Dvarčionių cechą. Pa matysime, kad čia neleagvos darbo sąlygos. Vasarą sudegė stogas, po lietaus — purvas. Stogas greit bus naujas,

viduje taip pat remontuojama. Bet nuo to nei rūšiuotojų, nei nuėmėjų darbo sąlygos nepagerėjo».

PASAKA BE GALO

Leiskime Valstiečių laikraščiui (XI. 29, Nr. 143) papasakoti tarybinę pasaką be galo:

«Anksti pavasarį Ukmergės rajono Užugirio tarybiniam ūkiui buvo išskirtos 8 dujinės vīryklos.

— Atvykite ir mums jas pastatykite, — kreipėsi ūkio dirbantieji į rajono dujofikacijos kontorą.

— Ne taip lengvai. Pirma turėkite dujų techniką.

Ūkis tokį žmogų surado, pasiuntė į kursus, apmokė.

— Dabar jau atvykite — vėl žemdirbiai nedavė ramybės dujininkams.

— Palaukite. Pirma patalpą pasiruoškite.

Pasiruošė ir patalpą.

— Tai jau galite statyti!

— Taigi, — nenusileido dujininkai. — O raštišką pareiškimą ar parašėte?!..

Tikra pasaka be galo».

Komunistų partija pasižymi nepaprastomis pasakomis be galo, kol jos santvarka sulauks galo.

AR JI TARNAVO RUSAMS?

A. Staškevičiūtės, buv. operos solistės, gimimo 70-ji su kaktis ekup. Lietuvoje spaudos paminėta plačiai ir šiltai. Nurodyta, kad Staškevičiūtė debiutavo Kauno Valstybinio teatro operoje 1929 metais, P. Čaikovskio operoje «Eugenijus Oneginas». Per 24 me-

tus, ligi 1953 metų, solistė buvo suvaidinusi 26 vaidmenis.

Tačiau šiuo metu režiminė spauda ypatingai primena kitus Staškevičiūtės «nuopelnus». Štai, J. Vylūtė «Literatūros ir Meno» savaitraštyje (nr. 52 1969) nurodo: «1936 metais dainininkę pasikvietė Tarybų Sąjungos pasiuntinys bė Kaune atstovas pas save. Jis žinojo apie jos sunkų gyvenimą, kovą už būvį (Solistės gyvenimas Kauno teatre nebuvo sunkus ir jai neteko kovoti už būvį... E.) ir pasiūlė dainuoti Spalio revoliucijai su džiaugsmu priėmė šį pasiūlymą ir nuo to laiko tapo ištikima Komunistų partijos drauge, o vėliau ir nare. Jai pirmajai iš Tarybų Lietuvos artistų 1942 metais buvo suteiktas nusipelnusios artistės vardas».

(ELTA)

PRIŠINASI RUSINIMUI

Lietuvoje pastebimas tautinių nuotaikų stiprėjimas, priešinimas rusams — apie tai paskelbė Bostono dienraščio «The Christian Science Monitor» korespondentė Charlotte Saikovski (sausio 26 laidoje). Ji pabrėžia: «Lietuvoje vykstant pasipriešinimas okupantui, ypač krašto rusinimui ryškiai pastebimas ypač intelektualų tarpe. Jie atkakliai priešinasi rusų kalbos brovimuisi».

Laikraštyje dar primintas «Tiesos» redaktoriaus G. Žimano straipsnis «Pravdoje», kur jis buvo nusiskundęs nacionalinių nuotaikų išbuojimu Lietuvoje.

(ELTA)

Kritusieji už laisvę

VLADAS RAMOJUS

(ėsinys)

«KUNIGAİKŠČIO ŽVALGAIČIO» RINKTINĖ

Šiaulių apskrityje esąs Joniškis yra lyg ir derlingiausias Lietuvos vidurio lygumos centras, tos lygumos, kurios Lietuvos nepriklausomybės laikais buvo nustatytos dideliais puošniais ir turtingais ūkiais. Atėję bolševikai, ūkius pradėjo apkarpi, o vėliau panaikino, sujungdami juos į sovietinius ubagynus — kolchozus, kurių didelę žalą žmonėms ir krašto ūkiui jaučia ir dabartiniai Sovietų vadai.

Todėl nenuostabu, kad anais žiuriais Lietuvos sukolehozinimo metais nemažas būrys aukštaičių ūkininkų, nebematydami šviesesnių dienų sovietiskame pragare, išėjo į partizanus. Juos Joniškio, Radviliškio, Pakruojo, Lygumų, Linkuvos apylinkėse jungė «Kunigaikščio Žvalgaičio» partizanų rinktinė. Šios rinktinės vadas 1950 metais buvo partizanas «Puntukas», 28 metų amžiaus.

IR BEŽEMIAI

Partizanų gerbėjams ir visiems, kurie domisi jų kovomis, tenka priminti, kad į partizanus stojo ne vien bolševikų pravardžiuojami «buožės» ir kitokie «liaudies krauju susitepę asmenys», bet jų tarpe buvo ir tiktų proletarų. 1965 m. iš Lietuvos atvykusio pulk. V. Grudzinskio liudijimu, pokario metais nuo NKVD siautimo ypač nukentėję mažžemiai ir bežemiai.

IŠ KUR ŽINIOS IMTOS?

Apie «Kunigaikščio Žvalgaičio Rinktinės»

partizanų veiklą žinios yra paimitos iš NKVD dokumentų knygos, kuri paskelbė žiaurus tardymo metu iš buvusio partizano A. P. iškvostas žinias Jo tėvas teturėjo 1 ha. žemės, o šeimoje buvo 8 galvos. A. P. pradžioje platino žmonėms partizanų atsišaukimus, o 1950 metais, kai jo pus brolis pabėgo iš raudonosios armijos ir susirišo su partizanais, ir A.P. įstojo veikliu nariu į partizanų būrį. Tų būrių iki šiol žinome trys: «Vėtra», kuriam 1950 m. vadovavo Jurgis Malinauskas — «aidas», buvęs Plechavičiaus LVR karys; «Audros» ir «Margio» būriai. Šie trys būriai daugiausia veikė Šiaulių apskrities rytinėje dalyje. Komunistų dokumentai skelbia, kad jų štabas buvo Gulbinų miške.

ŠOKDINO ANT STIKLŲ

Prie Meškuičių esančiame Girelės miške 1950 metais vasarą įvyko visų trijų būrių partizanų vadų pasitarimas. Šalia kitų atstovų čia dalyvavo ir įsakymus davė rinktinės vadas «Puntukas», atkeliavęs iš Gulbinų miško. Tai jau buvo vieni iš paskutiniųjų pasitarimų, kaip dar gelbėti šioje Lietuvos dalyje žmones nuo kolechozų ir baisaus vargo, kuris su kolechozų įsteigimu pažvelgs jiems į akis.

Skirstantis namo, viename kaime Pašvitinio valsčiuje, partizanai užtiko okupantų suvarytą jaunimą mokytis dainų žmonėms su dainomis į kolchozus ar tremiamiems į Sibirą palydėti. Susijaūdinę partizanai čia pat vietoje išdaužė salės langus, o aršiesiems komjaunuoliams tėvo Stalino garbei įsakė basiems šokti ant stiklų...

Sovietų dokumentai skelbia visą eilę partizanų pavardžių, kovojusių «Kunigaikščio Žvalgaičio» rinktinėje: Karolis Trinka, «Drugys» Ani-

cetas Trinka — «Titnagas»; Pranas Dašys — «Arbūzas» nuo Lygumų; Antanas Miškūnas iš Pakruojo valsčiaus; Vladas Kazlauskas — «Šlėga»; Jonas Mačėnas — «Vėsulys», Petras Jokantas — «Ruonis» ir kiti.

MALDINGI VYRAI

Kunigaikščio Žvalgaičio rinktinės vyrai sunkiose miško ir bunkerų sąlygose buvo net išsišpandinę savo maldaknygę, kurioje buvo maldų ir giesmių. Tą maldaknygę jie su savim nešiojo si ir iš jos meldė Aukščiausio pagalbos savo žygiams ir pergalei kovose. Todėl bolševikai savo pranešimą ir baigia šlykščiai pasityčiodami:

«Tariamasis Dievas viską atleisdavo banditams, bet liandis — ne. Niekšingos mirties susilaukė banditai Trinka, Miškūnas, Zaleskis ir jų sėbrai».

Komunistai gali sakyti kad jie susilaukė «niekšingos mirties». Savo tėvynės gi laisvę mylintiems lietuviams jų mirtis buvo garbinga didvyrių mirties, nes jie paguldė savo galvas už savo krašto, už savo tėvų ir žmonių laisvę.

DOMEIKIŲ IR TYRULIO KAUTYNĖS

Skaistgilio miške slapstęsi partizanai 1945-47 metų buvyje sužinojo, kad Domeikių miške siaučia dideli NKVD ir stribų daliniai. Partizanai pakilo į žygį ir Domeikių kaime užpuolė enkavedistus ir stribus. Isitiepnojo smarkios kautynės. Partizanai išsklaidė visą komunistų dalinį ir iš Domeikių kaime pasitraukė be nuostolių. Žmonėse pasklido linksmas gandas, kad partizanai sugeba užpulti net enkavedistų kariuomenę.

(Bus daugiau)

«NOSSA LITUANIA»

RUA JUATINDIBA, 20
SÃO PAULO, 13 S. P.
TELEF. 273-0338

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

Administr.: Jonas Bružikas

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 20,00 visoje P.
Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 100,00.
Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 0,40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 40,00 paskutiniajame
N Cr. \$ 20,00, viduriniuose puslapiuose N Cr. \$ 15,00
Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo
auožiūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui pra-
šant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redak-
cijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuvos Steigiamoje Seimo Sukaktis

Lietuviai,

Vasario 16-sios išvakarėse Vyriausias Lietuvos Išlaisvi-
nimo Komitetas kreipiasi į visus lietuvius pavergtoje tėvynė
je, Sibiro tremtyje ir išeivijoje. Iš tėvynės ištremtuosius gi-
liai užjaučiame ir nepalūžusiems išlikti linkime. Tėvynėj
okupanto priespaudą prašome išverti ir savo darbus bei žy-
gius grįsti nepalaužiamu Lietuvos nepriklausomybės atstaty-
mo tikėjimu, Išeivijoj išblaškytuosius raginame prisiminti, kad
pavergta tėvynė iš mūsų laukia ištikimybės ir aukos jos lais-
vės sugrąžinimui paspartinti. Kviečiame sutelkti visas mūsų
pastangas Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vadovy-
bėje, derinti kiekvieną asmeninį ar organizacinį įnašą į Lie-
tuvos laisvės kovą ir dosniai remti jo vykdomus laisvinimo
darbus. Vasario 16 proga Jūsų gausi auka įgalins tuos dar-
bus plėsti, tobulinti ir naujas mūsų intelektualines jėgas jų
vykdymui sutelkti.

Lietuvių tautos apsisprendimas atstatyti Lietuvos valsty-
bės nepriklausomybę buvo paskelbtas Lietuvos Tarybos Va-
sario 16 aktu, užtikrintas savanorių bei karių gyvybių auka
ir pagaliau atbaigtas Steigiamojo Seimo demokratišku išrin-
kimu. To Seimo darbai įrodė lietuvių tautos politinį sąmo-
ningumą ir valstybinių tradicijų išlaikymą.

Šiomet minėdami 50 metų nuo šio istorinės reikšmės
įvykio, kviečiame šią sukaktį prasmingai paminėti ir Lietu-
vos išlaisvinimo gastangų sustiprinimui panaudoti.

Besikeičiančios tarptautinės raidos akivaizdoje, Vyriaus-
ias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas darys visa, kad Lietu-
vos nepriklausomybės atstatymo reikalas būtų paveikiai gi-
namas visur, kur Lietuvos ar lietuvių tautos interesai gali
būti paliesti tarptautinėse derybose ar galimuose sandė-
riuose,

KELIONĖ Į LAISVĘ

1968 m. Velykos. Pirmą kar-
tą galiu vykti užsienin – Vie-
nā, nors dar esu vis sandėlio
darbininkas. Galiu vykti Aus-
trijon, Vienon.

1968.V.13 d. Jau savaitė, kai
aš Vienoje. Čia esu, kad nu-
malščiau savo dvasinį alkį,
Šiandien buvau universitete
teologinėje paskaitoje. Jau ket-
virtą kartą iš eilės. Jau žinau
kekiom frazėm bus smarkiai
plojama. Jau turiu patyrimo.
Pasakymas, kad «Bažnyčios
mokymas pilnas intrigu» susi-
laukia pritarimo. Po profeso-
riaus pasakymo, kad "mes ne
sileisime pririšami prie for-
malistinės ortodoksijos» buvė
didelis plojimas. Taigi paga-
liau esu laisvajame pasaulyje.

VAKARŲ VEIDMAINYSTĖ

1968 V. 14. Dabar atsime-
nu paskaitų salę. Iš karto nesu
pratau, kodėl vienas vyresnio
amžiaus kunigas vis nuolat
žiūrėjo į mane. Juk aš nesu
keks prieštvaninis gyvis. Pa-

mačiau, kad jį stebino mano
breviorius. Argi jis niekad nē
ra matęs tokios knygos. Stai
ga jis pakilo, priėjo prie ma-
nės ir tėviškai paplojęs per
petį pasakė: «Kaip gražu, kad
jaunas kunigas dar kalba bre-
viorių...» Ką jis tuo norėjo
pasakyti?

1969.IV.14. Nors rusai oku-
pavo Čekoslovakiją, bet lais-
vė mano tėvynėje dar nėra
visiškai užgniaužta. Gavau
atostogų studijoms ir nuvykau
į Olandiją. Apsigyvenau dva-
siškių namuose, kur yra 24 ku-
nigai. Čia yra tik vienerios
Mišios kasdien. Jas laiko vie-
nas jaunas kunigas dalyvau-
jant tik trims kopyčioje, Ku-
nigų kambariai jaukesni už
tą kopyčią. Kai pak ausiau,
kur kiti kunigai laiko Mišias,
man atsakė: "Čia mes Mišias

1970 metų sausio 17 dieną
mirė Ona Šimaitė, viena iš
didžiųjų rezistencijos veikė-
jų, išgelbėjusi daug žydų ir
jų vaikų iš Vilniaus geto. Ji
tiekdavo jiems maisto, per-
duodavo korespondenciją ir
net poeto K. Borutos parūpi
namus ginklus. 1944 Gestapo
suimta ir nuteista mirti. Prof.
M. Biržiškos ir kitų dėka,
mirties bausmė pakeista išve-
žimu į Dachau, iš kur atsidū-
rė Prancūzijoje gestapo sto-
vėkloj prie Tulūzos ir Ame-
rikos kariuomenei išsikėlus į
Prancūziją tapo išlaisvinta.

Buvo išvykusi į Izraelį gy-
venti kibutse pas jos išgelbė-
tus vaikus, bet nepakeldama
šilto klimato sugrįžo į Pary-
žių. Mirė senelių prieglaudo-
je. Padėdavo silpnesniams

už save, daug skaitė ir susi-
rašinėjo.

Kaip visuomet kilniai mirė,
norėdama būti naudinga net
ir po mirties, savo nuvargusi
kūną buvo užrašiusi mokslo
reikalams Paryžiaus Medici-
nos Fakultetui. Prieš mirda-
mą prašė perduoti širdingiau
siūs linkėjimus savo draugams.

1967 metais lapkričio 30 d.,
Lietuvos Pasiuntinybės Sekre-
toriui A. Liutkui dalyvaujant,
Izraelio Ambasadorius Wal-
ter Eytan įteikė Onai Šimai-
tei «Teisingųjų Medalį» už iš-
gelbėjimą daugelio gyvybių
ir pranešė, kad jos vardu yra
pasodintas medis Yod Va-
šam (Atsiminimų kalne prie
Jeruzalės).

(ELTA)

Plačiai Pasklido Žinia

Sausio mėn. 30 dienos (5) numeryje skaitėte
straipsnį: «Ar reikėjo bausiti kunigus?» Tame straips-
nyje pažodžiui perspaudintas Lietuvos kunigų raštas
Maskvos ponams. Jį labai panaudojo J. A. Valstybių
didžioji spauda. Apie tai praneša ELTA:

JAV spauda atkreipė dėme-
sį į Lietuvos kunigų pareiški-
mą (jo tekstas atspausdintas
JAV ir kitų kraštų lietuvių
spaudoje). «New York Times»
dienraštis, sausio 25 dienos
laidoje, apie pareiškimą pra-
nešdamas, nurodė, kad jo teks-
tas yra pasiekęs lietuvių dva-
sininkus Jungtinėse Amerikos
Valstybėse. Iš pareiškimo se-
ka, kad Lietuvos dvasininkai,
Bažnyčia persekiojami. Pažy-
nėta, kad susiduriama su ku-
nigų prieauglio sunkumais,
nes kasmet mištant ligi 30
kunigų, veikianti dvasinė se-

minarija, kas metai išleisda-
ma vos kelis kunigus, neturi
galimybių reikiamai papildyti
dvasininkų skaičiaus.

Amerikos dienraštis dar nu-
rodė i kitus katalikų Bažny-
čios okupuotoje Lietuvoje
sunkumus ir priminė, kad dėl
tų persekiojimų lietuviai ku-
nigai skundėsi, pasiūsdami
Amerikos lietuvių spaudoje
atspausdintą laišką Sovietų
Sąjungos ministrų pirminin-
kui Alexei Kosyginui, už ką
buvo nubausti.

(ELTA)

Lietuviai! Tėvynei laisvės sugrąžinimas tebūna visų
mūsų tikslas ir būtis prasmė, o mūsų žingsnius telydi tarpu-
savė darba, aukos dvasia ir nepalaužiamas ryžtas,
Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

Persekiojamieji Turi Gilesni Tikėjimą

IŠ ČEKOSLOVAKIJOS KUNIGO-DARBININKO DIENORAŠČIO

(pabaiga)

laikome tik kartą į dvi savaites... Vargšė mano teta, kuri
kasdien per tiek metų dangs-
to langus mėlynu vinyojamu
popieriu.

1969. IV. 16. Kasdien vis
išmokstu naujų dalykų. Bre-
vioriaus vietoje reikia skaity-
ti Šv. Raštą. O ar jūs jį skai-
tote? Kai kada... Beveik visa
yra jau «atgyvenę». Malda
yra net pavojinga. Tikėjimo,
vilties ir meilės aktai veda
žmogų į nuolatinę autosuges-
tiją. Tai autohipnozė. Malo-
nu? O kas yra toji malonė?
Norėčiau žinoti kuo toks ku-
nigas skiriasi nuo padoraus
pagonio ar gero epikuro? Gal
jis jekia paslėptos ir anon-
minės krikščionybės? Puikus
progresisto idealas?

1969.IV.17. Nusivylęs grįžtu
į savo tėvynę, kur manęs grei-

čiausiai laukia kalėjimas. Trau-
kinyje su apgailėstavimu gal-
vojau, kad aš savo laiku, gal
būt, per daug smerčiau mano
budelius komunistus. Jie ne-
daug ką pasiekė savo bota-
gais ir lazdomis. Vakaruose
per trumpesnę laiką ir kitais
metodais šėtonas laimėjo kur
kas daugiau...»

NUVERTINTA KRIKŠČIO. NYBĖ

Iš viso to išvada. Nuvertin-
ta krikščionybė ir gabalais
išsarduodamos krikščioniško-
sios vertybės laisvajame pa-
saulyje yra Bažnyčiai už ge-
ležinės uždangos papiktini-
mas ir nelaimė. Papiktinimas,
dėl kurio mūsų persekiojamie-
ji broliai netenka drašos, ete-
bėdami, kaip pas mus meta-
ma į šiukšlyną tai, už ką jie

NAUJAS ŽODYNAS

«Minties» leidykla Vilniuje
praėjusių metų pabaigoje iš-
leido tarptautinių žodžių žo-
dyną. Jo pagrindą sudaro
1964 metais išėjęs rusiškas
tarptautinių žodžių žodynas,
lietuvių kalbai pritaikytas. Da-
bar išleistame žodyne yra
apie 24.000 tarptautinių žo-
džių, plačiai vartojamų lietu-
vių kalboje; mokslinėje, tech-
ninėje ir grožinėje literatūro-
je bei periodinėje spaudoje.

(ELTA)

PAMINĖJO ERAZMO ROTTERDAMIEČIO SUKAKTĮ

Vilniaus spauda praėjusių
metų gruodžio mėnesį pami-
nėjo didžiojo humanisto, olan-
do Erazmo Roterdamiečio 500-
ją gimimo sukaktį. «Komjau-
nimo Tiesoje» (nr. 243, 1969)
įdėtame J. Bulotos straipsny-
je Erazmas (gimęs 1469 me-
tais, miręs 1536 metais) laiko
mas, panašiai kaip ir Vaka-
ruose, «didžiausiu humanistu
Europos šiaurėje nuo Alpių».

Ilgokame straipsnyje bando
ma rasti Erazmo poveikį lie-
tuvų kultūrai, kalbama apie
ryšius su Abraomu Kulviečiu,
žymiuoju mūsų reformacijos
judėjimo veikėju, mokslinin-
ku Humanistu.

J. Bulota teigia.

Netenka abejoti, kad Lietuvo-
je Erazmas Roterdamietis bu-
vęs skaitomas originale, gi-
jo veikalai versti į lenkų kal-
bą. Priekaištaujama istorikui
J. Jurginiui — jis per mažai
palietęs Erazmo Roterdamie-
čio poveikį lietuvių kultūrai,
be to, apie humanistą lietu-
vių spaudoje ar mokslo lite-
ratūroje esą «gerokai pripai-
niota».

(ELTA)

jie paaukojo savo turtą, lais-
vę, ateitį. Tai nelaimė, nes
Bažnyčia praranda savo įtai
gojančią jėgą ir ji nėra komu-
nistiniam jaunimui pasirinktj
nas idealas.

Čekoslovakijos kunigo-dar-
bininko dienoraštis, kurį ankė
čiau padavėme, gal būt, yra
vienašališkas ir dėl to pesi-
mistiškas. Jame neatkreipta
dėmesio į tai, kas dar yra
gero Vakaruose. Bet jis tei-
singai pavaizduoja nusivylim-
ą, kurį persekiojamųjų bro-
lių širdyse sukelia laisvojo
pasaulio religinė krizė. Ta
krizė pirmiausia yra kunigys-
tės krizė, kuri bandoma dangs-
tyti psichologiniais, sociologi-
niais ir kitais klausimais. Ta-
čiau matant, kaip suinteresu-
ti kunigai savo problemas at-
duoda spręsti viešajai opini-
jai dėl savo silpnybės sulau-
žę duotąjį žodį yra garbina-
mi kaip didvyriai, darosi aiš-
ku, kad nėra vien jų, o ir vi-
sos Bažnyčios problema.

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

JAUNIAUSIA LAUREATĒ

Linda Staciokaitė laimėjo jaunuju premija

Pernai, pradėdant Šeimos ir Švietimo metus, JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba paskelbė ypatingą balsavimą. Balsuoti galėjo Eglutės skaitytojai už geriausiai patikusią prozą kūriniui, pasirodžiusį Eglutėje 1968–1969 mokslo metais.

Daugiausia balsų surinko Lindos Stačiokaitės «Paklydęs erdvėlavis», apysaka apie dviejų berniukų nuotykius atbulai kalbančių šunų planetoje.

«MŪSU LIETUVA» sveikina Jaunųjų Premijos laureatę LINDĄ STAČIOKAITĒ ir kviečia visuomenę susipažinti su Eglutės skaitytojus labiausiai sudominusia apysaka.

JAUNUJU PREMIIJA

Linda Stačiokaitė yra aštuoniolikos metų, gimusi 1951 metais, Waterbury, Connecticut, Kandaugai jos šeima dažnai kilnoja iš vietos į vietą, ji gyveno įvairiuose miestuose ir lankė daugelį mokyklų. Pernai baigė gimnaziją, gyvena ma Putnamo mergaičių bendrabutyje. Ji buvo išrinkta seniūne ir, metų gale, pavyzdgingiausia mergaite. Linda į bendrabutį atvyko, mokydamas vos kelis žodžius lietuviškai, bet dviejų metų bėgyje pajėgė pilnai įsijungti į ten dėstomus liuanistikos kursus. Dabar Linda studijuoja Alaskos Universitete ir ketina pasirinkti politinius mokslus (political science) savo pagrindine šaka. Ji sakosi labai pamėgusi Alaską ir nori ten pasilikti, baigus mokslus. Ji susižavėjo Alaskos gamta ir žmonėmis.

Užklausta, kodėl Lindai patinka rašyti vaikams, ji atsakė: «nes labai gražus dalykas kurti pasakas vaikams, kurie tokie nekalti, tiesūs ir laisvi. Jie priima, visą, ką rašai ir įsigyvena į kiekvieną pasaką. Jie neatitraukia savęs nuo kūrinio, tam, kad galėtų jį kritikuoti. Man atrodo, kad viskas vaikams yra įdomu, jei tik įdomiai pristatai, ir viskas gali būti nuobodu, jei sausiai pasakoji».

Nors Alaskoje Linda, atrodo, mažai turi progos susitikti su lietuviais ir su jais bendrauti, bet ją išliko jau kelios staigmenos. Kiasėje iškilio diskusijos apie tautų nepriklausomybę ir apie okupaciją. Buvo paliesta ir komunistų agresija ir kažkas isklėlė pabaltijo tautas. Linda įsijungė ir pradėjo pasakoti apie Lietuvą.

— Ką tu žinai apie Lietuvą? — paklausė vienas studentas.

— Ar manai, kad Stačiokaitė yra airišių pavardė? — atsakė Linda.

Ji tame kurse parašė semestrinį darbą apie Lietuvos politinę padėtį ir gavo labai gerą įvertinimą.

Kitą kartą gimnastikos mokytojas užtaisė Lindai staigmeną. Tarp kitų tautinių šokių, vienas lyg ir žinomas, žingsniai pažistami. Ogi — Kalvelis!

Eglutė

Paklides Erdvėlavis

I š t r a u k a
LINDA STAČIOKAITĒ

Kai Zigmas ir Vytas nubudo, jie pamatė, kad jie uždaryti stikliniame narve.

INDICAÇÃO AOS VOTANTES

- 1 — Têm direito a voto todos os lituanos e seus descendentes, maiores de 18 anos.
- 2 — O votante deve escolher no máximo 15 candidatos para o Conselho Deliberativo e 3 candidatos para a Comissão Revisora.
- 3 — O votante deve colocar um (X) diante do nome do candidato escolhido.
- 4 — Se o votante assinalar mais nomes do que permitido, seu voto será anulado.
- 5 — Preenchido o voto, deve-se colocá-lo no envelope apropriado e depositá-lo na urna, fornecendo imediatamente as informações suplementares à mesa receptora.
- 6 — Se o voto for entregue ao representante regional da comunidade, o envelope menor contendo o voto deverá ser encerrado em outro envelope contendo o nome e endereço do votante.
- 7 — Se no envelope maior não constar o nome do votante, o voto será considerado nulo.
- 8 — É facultado entregar ao representante regional envelopes contendo mais de um voto desde que seja fornecida relação anexa dos votantes e respectivo endereço. Em caso contrário os votos serão anulados.
- 9 — O envelope que encerra o voto não deve conter anotação alguma.
- 10 — Os representantes regionais receberão os votos até às 15:00 horas do dia 22 de Março de 1970; as urnas a votação será até às 18:00 horas do dia 22 de Março de 1970

Vytas nubudo pirmas, prislinko prie Zigmo ir jį pažadino.

— Zigmai, žiūrėk, kur mes patekom! Kelkis, apžiūrėkim, ar galime iš čia ištrūkti.

— Mmmm, kur mes esam? — suniurnėjo Zigmas, pravėręs akis, — Prisimeau kaip stovėjom prie kažkokios plytos ir paskui...

— Man rodos, kad mes pataikėm į kokią slaptą tunelį, — rimtai krapštydamas pakaušį, atsakė Vytas.

Berniukams besikalbant, pro duris įėjo šuo. Jis priėjo prie pat stiklinio narvo ir, prikišęs nosį prie stiklo, stebėjo berniukus.

— Saksiv ary jokravt, — prabilo šuo, — kti kojiben.

— Ką jis sako? — paklausė abu berniukai tuo pačiu metu.

— Lėdok sūj tojib? Sem usūj misuairksen, — vėl tarė šuo.

— Vaje! Šuo su užsienietišku akcentu! — suriko Zigmas.

— Žinai, įsiterpė Vytas, — ta jo kalba man kažką primena... Palauk! Aš žinau — jis kalba lietuviškai, bet atbulai! Bet kodėl jis taip kalba ir kaip šuo iš viso gali kalbėti?... — pasakė išmintingasis Vytas ir pasižiūrėjo į šunį.

Lyg norėdamas jam atsakyti, šuo vėl prabilo:

— Sūj etase ūnilubta etšark. Sem mablak

iakšivuteil, kit ialubta. Iš atšark, odlav ialluyg, o sėnomž smeij ajuanrat. Saksiv ary piat tap, piak sap suj, ki ialubta:

— Ir aš žinau, ką jis sako! — staiga nudžiugęs sušuko Zigmas. — Jis sakė: Jūs esate atbulinių krašte. Mes kalbam lietuviškai, tik atbulai. Šį kraštą valdo gyvuliai, o žmonės jiems tarnauja. Viskas yra taip pat, kaip pas jus, tik atbulai.

Tada šuo išėmė juodą rutulį, kaip karolį, iš po apverstos dėžės ir įsikišo į burną. Tada jis vėl pradėjo kalbėti.

— Dabar aš galiu kalbėti kaip jūs, tarė jis.

— Tai gerai, — atsiduso Zigmas, — nes suoku susigaudyti, kai viskas atbulai.

— Pasimatysime rytoj, — pasakė šuo, atsiveikindamas, — tik atsiminkite, kad mes smarkiai baudžiam tuos, kurie bando pabėgti!

Tada jis nuėjo į kitą salės galą, paspaudė migtuką ir dingo.

— Kas čia per vieta? — akimis vienas kitą paklausė Vytas su Zigmu. — Kaip mes iš čia išeisim! — pagalvojo abu.

Išbėgę iš gimtosios tėviškės namų.
Paklydome pasaulio Babilone,
Kur lekiam, skubam, ieškome,
Bet kur ir ko — dažnai nežinom patys.
Iš didmiesčio klaidžių ir suraizgytų gatvių,
Kur tiek tamsos, ir triukšmo, ir klastos,
Nelengva bus išeiti iš šviesų kelių,
Jei mūsų mintys ir troškimai
Nekils aukštyn nuo žemiškos traukos
Ir nežiūrės į galutinę pergale,
Kuri užbaigs šią skaudžiąją Golgotą.

L. L.

MARIJA SAULAITYTĒ KAI TU IŠEISI

Kai tu išeisi,
nebesuprasiu skirtumo
tarp sambrėškio ir sauiės pakilimo.

Dangus, žiedais nuklotas,
primins, kaip žemėj visad vasara,
skaudžiai žalia,
ir melsvai pilkos liūtys
klusniai pripildo išstatytus indus,
neliesdamos dangaus.

Ž I E M A

Aš nedirsiu tavęs apkabinti,
kai, palaiminęs slenkstį,
ant gaublio mėlynai nudažyta
ir per daug netikra lytimi
nuplauksi.

Žemėj ledas neskaudus
ir geras širdžiai.
Bet tada,
tau prailginus tamsą,
pasijusiu apsupta žiemos.

DAR VIENA PASAKA NEIŠSAKYTA

Kuo remti tylų žvilgsnį
pasaulio, dar vieną kartą
apsisukančio ir randančio
pirmąją saulę,
įbridusią į vakarykštį sapną?

Juk ten ir man
dar vieną kartą veriasi neišsakyti toliai,
bet ten ir man nebėra vietos,
kol šviesos vakarykštės
paliečia mano slenkstį
ir lūžta per anksti.

Philadelphijos Vaizdai

ZENONAS BAČELIS

(tęsinys)

Philadelphijos miestas yra plačios ir šakotos pramonės centras ir pasižymi gyva prekyba. Gatvės genėtinais plačios. Centre daug gražių dangoraižių, bažnyčių ir šiaip puikių namų. Susisiekimas — gausiai kursuojančiais autobu- sais ir požeminiais traukiais. Pažymėtini istoriniai- pastatai. Renesanso stiliaus pustrėčio aukšto su bokštu nepriklausomybės rūmai (Independence Hall). Jų viena salė išlaikyta tokiam pat sto- vyje, kokia ji buvo skelbiant nepriklausomybę, su tuometini- niais baldais, raštais, ir kai- kurių deputatų asmens bruo- žais.

Kitoje rūmų pusėje įren- gas muziejus, o tarpe tų dvie- jų salių padėtas suskilęs Lais- vės varpas.

Netoli Nepriklausomybės rū- mų tebestovi senoji miesto rotušė, pastatyta iš marmuro, prancūzų renesanso stiliume. Miesto įkūrėjo ir didelio tau- tos geradarijo nuopelnams jam žinti iškelta paminklinė 11 metrų aukščio William Penn statula 165 metrų aukštumo bokšte. Netoli senosios pasta- tyta naujoji miesto rotušė. Tai didžiulis puošnus dangorai- žis su ištaigis vidaus įren- gimais. Gražūs ir klasikinio stiliaus muziejaus rūmai.

KULTŪRINĖ RAIDA

Philadelphia nuo pat įsikū- rimo pradėjo smarkiai reikė- tis mokslė srityje bei kultū- ros gyvenime. Perkėlus Pen- silvanijos sostinę iš Philadel- phijos Harrisburgan, JAV sos- tinę į Washingtoną, ji nesu-

tingo bizniškame miesčioniš- kume, bet ir toliau gyvai reiš- kiasi kultūriniam krašto gy- venime ir tape vienu didžiau- siu Amerikos kultūros centru.

Kultūros pradžia ir jos pa- žanga yra susijusios su čia gyvenusio ir veikusio garsio- jo rašytojo, politiko ir moks- lininko fiziko Benjaminu Fran- klinu vardu. Jis įsteigė spaus- tuvę, leido laikraštį, būrė švie- suomenę į moksliską draugi- jas ir sumanė steigti univer- sitetą. Trims dešimtims metų praslinkus po jo mirties, įkur- tas jo vardo institutas techni- kai, menai bei pramonei su mokslo pažanga derinti. Fizi- kos, technikos bei technologij- jos moksluose tas institutas yra seniausia JAV aukštoji mokykla. Prie jų pastatytos dirbtuvės ir laboratorijos moksliskais tyrimams, ban- dymams praveisti ir normoms nustatyti. Kai visuomenėje iš- kilo klausimas, atžymėti W. Penn nuopelnus pastatant jam paminklą, tai instituto vadovy- bė pasiūlė pastatyti ir jo var- du pavadinti technikos muzie- jų. Jis baigtas 1934 metais, kaip praktiška mokykla vaiz- dinėmis priemonėmis mokslin- ti profesionalus (Franklin Insti- tute).

1950 metais įsteigtas Frank- lino medalis, juo apdovano- tos tokios mokslo garseybės kaip Edisonas, Einšteinas ir kiti. Franklino institutas ir muziejus yra žinomi viso pa- saulio mokslininkų. Iš viso, Franklino kultūrinis paliki- mas nepaprastai padidėjo. Šiandien Philadelphia turi 15 aukštųjų mokyklų bei akade- minio lygio institucijų.

Meno srityje Philadelphia

pirmoji pradėjo puoselėti mu- ziką ir šiandien ji turi, jei ne patį geriausią Amerikoje, tai vieną iš geriausių simfo- nijos orkestrą, aukštos kla- sės muzikos akademiją.

LIETUVIAI PHILADELPHIJOJE

Lietuvių kolonija gali di- džiuotis savo veikla pasekus; bendrąjį Philadelphijos mies- to visuomeninį-kultūrinį jud- rumą. Lietuvių skaičiumi ji laikoma trečioji Šiaurės Ame- rikoje. Anksčiau su ja galėjo konkuruoti tik Pittsburgo kolonija. Bet Pittsburgo koloni- ja atsiliko, nes čia nuošimti- niai imant ji greičiau suma- žėjo, o sutirpusių eilių nepa- pildė taip gausiai po karo atvykę tautiečiai, kai Phila- delphijoje.

Philadelphijoje priskaičiuo- jama apie 15.000 lietuvių. Dau- guma jų čia atvyko 20 am- žiaus pradžioje. Iš pat pra- džių pradėjo telktis apie sa- vo kuriamas tris parapijas, kur buvo tirščiau susibūrę. Jų veikla buvo gyva ir šako- ta. Gyvavo įvairios kuopos, klubai. Kuopų tikslas buvo padėti viens kitam. Greta kuopų, prie parapijų kūrėsi įvai- rios organizacijos. Parapijos pasistatė bažnyčias, moky- klas, sales. Klubai irgi statė- si savo namus. Organizacijų ir klubų galima buvo skai- čiuoti dešimtimis. Vienos kūrė- si, kitos nyko. Nesusiprati- mų ir nesutarimų pasitaiky- davo ir čia, kaip visada vi- suomeninėje veikloje, bet re- čiau. Net laisvamaniai ne- vengdavę prisidėti prie para- pijų įkūrimo, atėidavę į baž- nyčias (bent su lietuviais pa- simatyti) ir leisdavo savo vaikus į parapijines moky-klas.

Pačioje pradžioje lietuvių

parapijos glaudėsi prie viet- nių amerikiečių bažnyčių. Vė- liau įsigijo savas, ar tai at- pirkdami iš protestantų, ar tai patys pasistatydami nau- jas. Šiandien Philadelphiaje tebegyvuoja trys lietuvių pa- rapijos su savo mokyklomis, choralis, ir viena protestantų parapija su maža bažnytele.

Visuomeninė veikla prieš paskutinį karą buvo gėreikai nusilpus. Ją stipriai pagyvi- no po karo atvykusieji «dipu- kai».

(Bus daugiau)

IVAIRUMAI

VANDENĖLIS

Kiek kartų pasitaikė kur nors pasidžiaugti labai gar- dzia kava, Namie tokios neiš- siverdi, nors vartoji tą pačią kavą. Kodėl? Ne kava kalta, ir ne puodas kuriame verdi, o vanduo.

Daugelio maisto skonį pa- keičia vanduo, kuriame jį ver- di. Jūrų maistas (žuvis, vė- žiai ir kiti) daržovės, sruobos, arbata, kava, net ir salotos, nuplaautos vandėniu, persiima jame pridėtų chemikalų sko- niu. Norint turėti gerą van- dens ir maisto skonį, reikia išvalyti vandėnį nuo visų sve- timų priedų.

KAS DARVTI, Daugelis ge- riamą vandėnį perka buteliuo- se. Bet geriausia yra įsidėti namie vandens filtrą. Jis ne- greitas, bet šeimai pakanka- mai privalo geriamo vandens. Virimui reiktų daug laiko jo "prisisunkti".

Visi filtrai vartoja «suakty- vintą anglį», kaip ir cigare- čių filtruose dūmams iškošti.

ISIDĖMĖTINI ADRESAI LIETUVŲ ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO.

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180 Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pío Ragažinskas, Tel. 63-5975.

Liet. Bendruomenė, pirmi- ninkas p. Juozas Tijuonelis Rua Iatai, 150 — Casa Ver- de, Tel. 266-0346.

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Jua- tindiba, 20 Parque da Mooka — Tel. 273-0338.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Juatindiba, 20 šeštadieniais 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdi- ną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol

Šv. Kazimiero parapijoje: Parque da Mooca Rua Juatin- diba, 20.

Sekmadieniais ir šventadi- niais 8, 10 ir 17,00 val. Darbe dienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laiko kai turimos metinės ar 7 6 mišios;

Išpažintys čia klausomų kasdieną prieš mišias,

Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. V. Carolina 15 val., Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,30 val Bom Retire, 10,15 val. Utinga 16,30 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8,30 val.; Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val., Vila Bonilha 10 30 val. V. Prudente 18 val.

«MŪSŲ LIETUVŲ» RE- DAKCIJAI IR ADMINISTRA- CIJAI, TAIP PAT IR SÃO PAULO LIETUVIAMS JĖZUI- TAMS GALITE SIŪSTI LAIŠ- KUS ŠIUO ADRESU CAIXA POSTAL 4421, S. PAULO, BRASIL.

KAITYKITE IR PLATINKITE VIE- NINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTI «MŪSŲ LIETUVA».

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumen- tų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.0 - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daik- ū, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

Įkorporavimai — kondominijos — sklypų išdalinimas — Administracija — nejudomo turto pirkimai bei pardavimai — kreipkitės į

Administradora e Imobiliaria Bernardes Ltda. atsakomasis bendrininkas Gil Prestes Bernardes

Praça Antonio Prado, 33, — 4* andar, conjunto 401. Telefonas 33-1443 — São Paulo.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294 São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui / teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefonas: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967 — S A O P A U L O

MŪSŲ Lietuva

RUA JUATINDIBÃ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

LIETUVIŲ VISUOMENĖS DĖMESIŲ

Kovo 1 dieną (sekmadienį) 15 valandą Jaunimo Namuose Zelinoje kun. Juozas Šeškevičius kalbės apie Brazilijos Lietuvių Bendruomenės ir kitus lietuviškus reikalus. Visi kviečiami atsilankyti.

ŠI SEKMADIENI, VASARIO 22 DIENĄ,

Sv. Juozapo Vyrų Brolija šaukia 12 valandą susirinkimą Jaunimo Namuose. Nariams dalyvavimas privalomas, bet kviečiami ir vyrai nenariai, kurie norėtų Brolijon įsirašyti.

Dienotvarkėje Valdybos rinkimai, metinė veiklos apyskaita ir einamieji reikalai.

Juozas Baužys
Vyrų Brolijos pirmininkas

Mooca

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Paskutinę savaitę litūs labai sulėtino statybą, todėl jau gana tikra, kad iki kovo 8 dienos naujasis pastatas nebus baigtas. Dėl to šv. Kazimiero atlaides teks švesti dar namų koplyčioje, kur telpa tik apie šimtas žmonių. Labai gaila, kad taip atsitinka, bet tai nepareina nuo statytojų valios. Kiek vėliau paskelbim, kada naujoji pastogė bus tikrai gatava, ir kaip atšvėsime jos ir Tėvų Jėzuitų įkurtuves naujose patalpose. Tuo tarpu dėkoju visiems prie statybos išlaidų prisidėjusiems ir prisidedantiems. Mūsų geradariai iki šiol yra tokie kuklūs kad prašo jų pavardžių laikraštyje neskelbti. Atsižvelgiame į jų pageidavimus.

T. Jonas Bružikas, S. J.
Šv. Kazimiero parapijos klebonas

T. JONAS GIEDRYS, S. J. pabuvojęs S. Paulyje trejetą savaitę, aplankęs daug savo bičiulių bei pažįstamų, patalpinęs sekmadieniais šv. Kazimiero parapijai, praėjusį antadienį išvažiavo namo, į Montevideo, kur laukia jo at

vykęs provinciolas T. Gediminas Kijauskas, S. J. T. leidyra, atrodo, gerai pailsėjo ir dėkoja visiems jį maloniai priėmusiems, apgailestauja, kad nespėjo visus pažįstamus aplankyti ir atsisveikinti. Visiems linki Dievo palaimos ir geros kloties. Rodoviarijoje susirinko jo išleisti būrys draugų-gerbėjų.

GRAUDŪS VERKSMAI

Prieš 17 valandos mišias kiekvieną gavėnios sekmadienį Tėvų Jėzuitų koplyčioje giedami «Graudūs verksmi». Tai nuo žilos senovės lietuvių katalikų pamiltos ir giedotos Kristaus Kristaus kančios giesmės, maldos. T. Kidykas ta proga pasako trumpus pamokslėlius apie Išganytojo kančios svarbą mūsų moderniesiems laikams. Dalyvaukite ko gausiaul

T. GIEDRYS, S. J., besisvečiuodamas S. Paulyje, pakrikštijo dviejų lietuvių motinų dukreles, tai Valerijos Sadauskas ir Sofijos Polikaitis naujagimes.

GERAI SVEIKSTA. Po sunkios operacijos Šv. Cecilijos

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia
Especialista em Obstetrícia pela Maternidade de S. Paulo
Clínica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora m^arcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5352

ATVYKSTA PROVINCIOLAS

Šio sekmadienio vakarą (vasario 22) atskris iš Montevideo tėvas Gediminas Kijauskas, lietuvių Tėvų Jėzuitų provinciolas, apsidairyti, kaip tėvai čia darbuojasi, kokie jų ir šv. Kazimiero parapijos bei lietuvių kolonijos reikalai, na, ir suplanuoti tolimesnę jėzuitų veiklą. Jis žada pabūti São Paulyje iki kovo 2 dienos.

ligoinėje p. Vanda Meškauskienė ir tikisi šį penktadienį (vasario 20) sugrįžti namo.

MIRĖ

Vasario 14 dieną, Vila Pachini, sulaukęs 72 metų amžiaus mirė K. Babinskas. Klebonas Tėvas Jonas Bružikas aprūpino jį visais šv. sakramentais, Liko liūdinti žmona Ona ir šeši jau susituokę vaikai. Palaidotas Vila Formoza kapinėse. Septintos dienos mišios bus Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Parque da Mooca vasario 20 dieną, 19,30 val.

UŽSIMOKĖJO UŽ M. L.

Po 20 ner.: Henrikas Valavičius, Pr. Paunksnys, Jonas Paukštys, Motiejus Leita, Kazys Ausenka.

Po 50 ner.: Bronius Širvinskas ir Jonas Vitkauskas

30 ner. Vladas Pocius, 40 ner. Pr. Blaževičius.

Už 2 metus po 30 ner. Jonas Vitkauskas, 25 ner. Marija Baltušninkienė.

Visiems nuoširdus ačiū!
M. L. Administracija

REDAKTORIUS ATSIPRAŠO

Paskutiniame ML numeryje

ZELINOJE VISI GALI UŽSIMOKĖTI UŽ «M. LIETUVĄ»

p. Juozui Baužiui. Jis daug metų ištikimai patarnauja skaitytojams ir Administracijai, patarnaus ir dabar. Jo adresas yra Rua Manaias, 363. Visai arti prie bažnyčios aikštės. Pasinaudokite!

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.º andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

ATSKIRO NUMERIO

KAINA 0,40

Nerš 50,00. Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, vieton Ner. 50, atspausdino programas.

Iš organizacijų gauta Ner. 400,00
už programas Ner. 256,00
Viso Ner. 656,00

Išlaidos: Gėlėms bažnyčios ir salės papuošimui Ner. 130,00
Juostai su parašu „ 70,00
salės išlaidos „ 30,00
smulkios išlaidos „ 26,00

Viso Ner. 256,00.

Liko Ner. 400, kurie paskirstyti sekančiai: Vieno numerio laikraščio («Mūsų Lietuvos») išleidimui su nuotraukomis iš Vasario 16-tos minėjimo, Ner. 200,00. Lietuvos kankinių statybai Romoje — Ner. 120; Vila Zelinos parapijai — Ner. 50,00. Už Vasario 16-tos minėjimo foto nuotraukas — Ner. 30,00.

Komitetas dėkoja lietuviškai visuomenei už gašų dalyvavimą pamaldose ir salėje, tuo įvertindami Komiteto darbą.

J. Bagdžius J. Baužys,
Pirmininkas Iždininkas.
S. Paulo, 1970 m. vasario 16 d.

Vasario 16-tos Rengimo Komitetas savo posėdyje 16 d. vasario, dalyvaujant organizacijų atstovams, patvirtino čia paskelbtą apyskaitą.

V. Zelinoj gavėnios metu kryžiaus keliai bus penktadieniais 18 val., ir sekmadieniais 17 val Graudūs verksmi sekmadieniais 18 val.

DVASINIS PASNINKAS

Nebesant per gavėnią privalomo pasninko, kaip seniau buvo, katalikai yra kviečiami labiau pasninkoti dvasiškai, t. y. pažaboti savo aistras, ydas, vengti nuodėmių ir ypač nusikaltimų artimo meilei: apkaibų, šmeižtų, liežuvavimų, barnių, netiesos. Dažnas rūkytojas per gavėnią nerūko, kiti nebeigeria mėgiamo alaus ar kitų gėrimų, dar kiti stengiasi ar kas dieną, ar nors porą trejetą kartų per savaitę užsukti bažnyčion kryžiaus kelių apvaikščioti, ar šiaip pasi- melsti. Visa tai yra labai girtina, ir žmogui pačiam bei kitiems naudinga. Svarbu kad gavėnia nepraeitų nieku neatžymėta ir mums jokios įtakos nepadariusi! Gerai krikščioniškai praleidęs gavėnią žmogus Velykų dieną turėtų turėti kuo pasidžiaugti,

